

KUNSTZINNIGE ORIËNTATIE – BEELDENE VORMING – TEKENEN

Kerdoel 1: De leerlingen leren ideeën, ervaringen en gevoelens uitdrukken in een beeldend werkstuk.

1.1. Expressie met materialen

Kerdoel 2: De leerlingen leren de beeldende aspecten: kleur, vorm, ruimte, textuur en compositie gebruiken in een werkstuk.

2.1. Beeldende aspecten in het platte vlak (tekenen)

Kerdoel 3: De leerlingen leren de beeldende mogelijkheden van materialen en technieken onderzoeken en toepassen in hun eigen werk. Daarbij leren ze de benodigde (aangepaste) gereedschappen op een veilige manier gebruiken.

3.1. Materialen en technieken

Kerdoel 4: De leerlingen leren kijken naar -, en praten over werkstukken van zichzelf en anderen. (medeleerlingen, kunstenaars, vormgevers).

4.1. Werkstukken bekijken

Kerdoel 1: De leerlingen leren ideeën, ervaringen en gevoelens uitdrukken in een beeldend werkstuk.

Niveau	1	2	3	4
1.1. Expressie met materialen	- Speelt ongericht met materialen als nat zand, vingerverf en potlood	-Slaat, trekt, klapt, en duwt ongericht met brooddeeg - Drukt zijn hand af in nat gips	- Slaat, trekt, klapt en duwt ongericht met fimoklei - Rolt ongericht brooddeeg met platte hand	- Rolt ongericht fimoklei met platte hand
	5	6	7	8
	- Maakt een eigen fantasietekening met materiaal als vetkrijt	- Zet een vooraf bedacht idee op papier met materiaal als waterverf - Bedenkt vooraf wat hij wil maken en blijft bij zijn idee (ik ga een huis maken, dit is een huis)	- Tekent dingen vanuit eigen ervaring als vervoersmiddelen en dieren met materialen als potlood, vetkrijt, verf	- Zoekt een voorbeeld om een eigen idee beter uit te drukken in een werkstuk (plaatje van een paard)
	9	10	11	
	- Maakt een werkstuk met een combinatie van werkelijkheid en fantasie (auto met vleugels)	- Beschrijft het effect van het gebruik van verschillende materialen als ecoline, oost-indische inkt, verf, houtskool - Kiest vooraf het meest geschikt materiaal om zijn idee uit te drukken	- Kiest kleuren bij een bepaald gevoel en legt zijn kleurkeuze uit (rood bij vrolijkheid)	

Kerdoel 2: De leerlingen leren de beeldende aspecten: kleur, vorm, ruimte, textuur en compositie gebruiken in een werkstuk.

Niveau	1	2	3	4
2.1. Beeldende aspecten in het platte vlak (tekenen)	- Maakt krabbels (kronkelend over papier) zonder zijn potlood van het papier te halen	- Herkent de kleuren rood, blauw, geel en groen - Pakt één kleur om mee te kleuren die hem voorhanden komt	- Benoemt de kleuren rood, blauw, geel en groen - Maakt spiraalvormige krabbels op papier die op cirkels gaan lijken	- Wisselt van kleur bij het inkleuren van een kleurplaat - Krast horizontaal en verticaal op papier (maakt kruizen)
	5	6	7	8
	- Gebruikt juiste kleuren bij nakleuren van voorbeeld uit een kleurboek - Gebruikt cirkels voor van alles in zijn tekening (boom, huis, zon)	- Kleurt binnen de lijnen - Tekent verdeeld over een vel papier - Tekent mens als een koppoter (soort lopend hoofd, benen en armen zitten aan de kop vast) - Tekent vierkanten bij vierkante objecten (huis)	- Kent namen van de kleuren oranje, bruin, grijs, zwart, wit, roze, paars - Gebruikt objectkleuren (kleuren passend bij de realiteit) - Kleurt egaal een kleurplaat in - Benut de ruimte van het tekenpapier - Brengt symmetrie in tekening (in beide hoeken hetzelfde) - Onderscheidt grove details bij het tekenen van mens en andere figuren (romp, handen en voeten)	- Weet dingen bewust onder of boven op een blad te tekenen (de zon bovenaan, gras beneden) - Tekent figuren met kleine details (wenkbrauwen, appels in boom, geslachtsdelen) - Tekent figuren beter in proportie (volwassenen langer dan kinderen, kleine handen)
	9	10	11	12
- Weet dat er verschillende tinten van kleuren bestaan en gebruikt deze (donkergroen, lichtblauw) - Tekent mannen meer vierkant, rechthoekig en lang en vrouwen rond en korter	- Tekent kloppend gezichten van opzij (één oog, helft van de mond) - Tekent eenvoudige stripverhaaltjes	- Past contrastkleuren toe om aspecten in een tekening te benadrukken - Gebruikt allerlei onderwerpen in zijn tekening buiten zijn directe omgeving (planeten, bergen) - Tekent uit het hoofd geen voorwerpen meer die je niet kan zien op een tekening (boom half achter huis)	- Geeft diepte aan in een tekening door voorwerpen kleiner en hoger op vel te plaatsen als ze verder weg zijn - Geeft ruimtelijke verhoudingen aan in een tekening (huis in diepte) - Tekent een voorwerp na vanuit een gezichtshoek (oor van de koffiekop dat niet te zien is vanuit zijn gezichtshoek wordt niet getekend)	

Kerdoel 3: De leerlingen leren de beeldende mogelijkheden van materialen en technieken onderzoeken en toepassen in hun eigen werk. Daarbij leren ze de benodigde (aangepaste) gereedschappen op een veilige manier gebruiken.

Niveau	1	2	3	4
3.1. Gebruik van technieken	<ul style="list-style-type: none"> - Voelt verschillende materialen als een kwast, lijm, water en zand 	<ul style="list-style-type: none"> - Plakt papiertjes op waar al lijm op zit - Gebruikt ongericht veel gebruikte knutselspullen als een kwast en prikpen (geeft ongerichte vegen met een kwast, prikt in papier) - Stempelt met zijn vinger verf op een papier - Maakt vlekken met inkt of verf op stof 	<ul style="list-style-type: none"> - Smeert met plakkwastje lijm op een papier dat vastligt op tafel - Gebruikt potlood, kleurpotlood, wasco - Prik in de buurt van een lijn met een prikpen (in papier of karton) - Stempelt met zijn vinger op stof - Stempelt met een voorgevormde aardappel op papier 	<ul style="list-style-type: none"> - Smeert met plakkwastje lijm op papier dat hij zelf vasthoudt - Prik langs een lijn met een prikpen (in papier of karton) - Knipt met een schaar ongericht in papier - Stempelt met een voorgevormde aardappel op stof - Stempelt met kurk op papier
	5	6	7	8
	<ul style="list-style-type: none"> - Smeert papier op de goede kant met lijm in - Prik langs een kronkelige lijn met een prikpen - Knipt met een schaar een stuk papier af - Knipt draadjes door - Stempelt met een kurk op stof - Spat met verf (met tandenborstel of zeef) 	<ul style="list-style-type: none"> - Plakt stukjes wol/ draad op die hij met lijm heeft ingesmeerd - Prik heel figuurtje uit met prikpen - Knipt met een schaar over een rechte vouw - Vouwt een recht kruis (vier vierkantjes) van een vel papier - Stempelt met propjes papier of stof in verf gedoopt op papier - Krast figuren in kleivormsels met prikkers - Niet papier aan elkaar met nietmachine 	<ul style="list-style-type: none"> - Knipt met een schaar eenvoudige figuren uit (vierkant, cirkel) - Vouwt een schuin kruis (vier driehoeken) van een vierkant papier - Stempelt met verschillende (natuur) materialen (schelpen, stukjes hout, stenen) die hij insmeert met verf - Maakt een eigen stempel van bijv. een aardappel 	<ul style="list-style-type: none"> - Vouwt zestien vierkantjes van een vierkant papier - Smeert verf over een sjabloon om papier te sjabloneren - Gebruikt kleigereedschap (kleispatel, toller, mesje) om figuren in de klei te maken (met spatel putjes in klei drukken om ogen te maken)
	9	10	11	12
<ul style="list-style-type: none"> - Mengt met twee primaire kleuren een vooraf bedachte secundaire kleur met voorbeeld 	<ul style="list-style-type: none"> - Mengt met twee primaire kleuren een vooraf bedachte secundaire kleur zonder voorbeeld - Maakt kleuren lichter of donkerder met diverse materialen (zachter of harder drukken, meer of minder water bij waterverf) 	<ul style="list-style-type: none"> - Mengt met drie kleuren een vooraf bedachte kleur met voorbeeld (rood, blauw en wit = lichtpaars) - Maakt een linodruk met voorgesneden linoleum 	<ul style="list-style-type: none"> - Mengt met drie kleuren een vooraf bedachte kleur zonder voorbeeld (rood, blauw en wit = lichtpaars) - Snijdt linoleum uit en maakt afdrukken 	

Kerdoel 4: De leerlingen leren kijken naar -, en praten over werkstukken van zichzelf en anderen. (medeleerlingen, kunstenaars, vormgevers).

Niveau	1	2	3	4
4.1. Werkstukken bekijken en laten bekijken	5	6	7	8
	<ul style="list-style-type: none"> - Herkent dingen in krabbels/ vormen die hij tekent/ maakt, maar noemt steeds iets anders als hem dit gevraagd wordt (eerst een boom, dan auto) - Maakt duidelijk wat voor werkje hij leuk vindt om te maken 	<ul style="list-style-type: none"> - Houdt vast aan de eerste betekenis van zijn tekening/werkstukje als hem hiernaar gevraagd wordt (boom blijft boom) - Benoemt waarmee een eigen werkstukje is gemaakt (bijv. karton en lijm of een kwast en verf) - Benoemt waarmee een tekening is gemaakt (bijv. potlood, stift, wasco, krijt) 	<ul style="list-style-type: none"> - Benoemt aan een ander wat hij heeft gemaakt zonder dat hiernaar gevraagd wordt - Geeft aan welke materialen hij het liefst gebruikt 	<ul style="list-style-type: none"> - Laat merken dat hij het werkstuk van de ander mooi/ minder mooi vindt als hem hierom wordt gevraagd - Benoemt hoe een tekening is gemaakt (bijv. met stempelen, kleuren)
	9	10	11	12
	<ul style="list-style-type: none"> - Laat merken wat hij van het werkstuk van een ander vindt zonder aanmoediging - Is trots op een werkstuk dat hij gemaakt heeft 	<ul style="list-style-type: none"> - Reageert zelf op kritiek op zijn werkstuk - Kijkt naar en praat over overeenkomst en verschillen tussen eigen en andermans kunstwerken 	<ul style="list-style-type: none"> - Zoekt (passende) werkstukken voor een tentoonstelling uit - Praat over werkstukken waarin ervaringen zijn vormgegeven (bijv. huizen, dieren, mensen, bomen, voertuigen) - Bekijkt beelden in het park/ op straat - Vertelt hoe een kunstwerk in elkaar zit qua techniek 	<ul style="list-style-type: none"> - Richt een tentoonstelling in van eigen werk - Vertelt zijn mening bij een bezoek aan een kunstmuseum, beeld of bouwwerk - Kijkt naar en praat over relaties tussen eigen beeldend werk en het werk van kunstenaars - Benoemt de betekenis van een kunstwerk